

VARFÖR BLEV JAG EN KRISTEN?

En studie i motiven för buddhisters övergång till kristen tro

av

STIG HANNERZ

Denna fråga har länge intresserat mig, och det av två skäl. Först detta: Ligger bakom övergången till kristen tro en verkligt religiös upplevelse, eller är inträdet i den kristna kyrkan motiverat av taktiska nyttighetsskäl?

Under samtal med buddhister på Formosa har jag av dem fått höra, att visserligen ett ganska stort antal universitetsstudenter har blivit kristna, men att detta inte beror på att de omfattat de andliga värden som kristendomen rymmer, utan orsaken har varit deras önskan att som kristna få tillträde till utländska familjer, där man kan få öva sig i språk, eller att få ett stipendium för studier i Amerika. Eller kanske man blivit kär i en kristen flicka, och för att få henne offrar man sin tro och blir till namnet kristen. — Liknande kritik har jag hört också av uppriktiga kristna, och förmodligen måste man räkna med en hel del sådana fall. Men gäller det alla?

För det andra: Om det nu finns buddhister, som blivit kristna av rent religiösa motiv, vad var det i den kristna tron som grep dem så starkt, att de lämnade sin fäderneärvda tro? Detta är värdefullt att veta för en missionär, ty det gäller för honom att inte tala och predika om sådana ting som inte når åhörarnas hjärtan, utan i stället taga fram de sidor av det kristna evangeliet som direkt möta ett vaket behov hos lyssnaren. Vad vill Kristus genom oss säga till den buddhist som i Kina eller Japan nalkas honom?

Vi har i den Nordiska Kristna Buddhistmissionen haft kontakt med en stor skara buddhister under vårt snart 40-åriga arbete i Kina och Hong Kong. Även från Japan ha vi nu några års erfarenhet. Våra missionärer där har samlat några själv-

vittnesbörd av japanska buddhistpräster i en liten bok på japanska (och kinesiska) och jag har på så sätt fått ytterligare material för mitt studium.

1. Ett mycket viktigt påpekande möter i japanen Kōse Oikawa's berättelse om sin omvändelse. Han skriver: «Om någon börjar läsa denna skrift i tro att jag skall tala jämförande religionshistoria, så blir han besviken. Jag har inte satt mig ned att jämföra buddhismens och kristendomens lärosatser och funnit, att kristendomen är den vackraste och högsta religionen, varför jag beslutat mig för att bli kristen. Jag kan bara säga en sak: Vad som blev till ledning för min själ och som förde mig till frälsning, när jag stod alldeles utan hopp i livet, det var inte buddhismen som jag i femton år studerat och där jag sökt arbeta mig fram till rening, utan gyllene ord från den kristna bibeln.»

Han beskriver närmare, vad han menar. Han hade fyra buddhistiska församlingar att bära ansvar för, med föreläsningar över olika sutror och enskild själavård bland gamla och unga. I en av hans ungdomsgrupper föreslogs, att han skulle leda ett studium över ämnet «Kristendom och buddhism». Motvilligt åtog han sig detta, köpte en kristen bibel och ett par skrifter i kristen troslära. På kvällarna efter det övriga arbetet satt han och arbetade sig in i ämnet, vilket inte var lätt, så olika som de två religionernas tankevärld är. Omsider var han i alla fall färdig med sin föredragsserie. Men till sin förskräckelse upptäckte han, att han själv inte var färdig med kristendomen. När han satt och studerade buddhistiska sutror eller utarbetade sina koncept till predikningar, kom plötsligt ett bibelord i hans medvetande, som en flammande blix, och snart ännu ett, som rubbade honom ur hans buddhistiska tankebanor. Han beslutade att kasta bort bibeln — men den låg allfort på skrivbordet.

En dag skruvade han på radion och hörde vacker sång «What a friend we have in Jesus» och därefter ett bibelord. Han förstod ej varför, men han brast i gråt. Då han förstod, att detta kunde bli farligt för hans framtid som buddhistisk

ledare, beslöt han att aldrig lyssna mer, men trots detta drevs han av sitt inre att skruva på, var gång «The Lutheran hour» hade utsändning. Han fattade nya beslut att hålla sig själv i diciplin och tränga djupare in i buddhismen, men «Kristus brukade sin väldiga kraft och trängde mig steg för steg in på livet», säger han. Han tyckte sig som Job höra en röst i stormen «Kom», och han kastade alla hänsyn och svarade «Ja, amen». «Kristus drog mig till sig, fattade mig i sin väldiga kraft — jag dog — och när jag vaknade, låg jag i Kristi armar.»

Detta vittnesbörd är betydelsesfullt. Vi få ej glömma, att *den i första hand aktive är den levande Herren själv*. Det är inte bara människan som söker och prövar och väljer. Hon sökes och vinnes av Kristus, som är där själv och suveränt brukar mångahanda medel. Alldeles samma verklighet mötte mig, då jag varit med om dopet av en buddhistisk student i Taipei, på Formosa. Jag kunde inte underlåta att gå fram till honom efter högtiden och fråga, vad det var i den kristna läran som förmått honom att lämna sin mors tro. Han svarade: «Det har jag inte tänkt på ännu, jag vet bara att Kristus inte har lämnat mig i fred utan följt efter mig, och nu vågar jag inte stå emot längre.»

Det faktum att Kristus är den framför allt verksamme vid en människas övergång till kristen tro, utesluter icke, att människan själv så småningom kan klargöra för sig vad det var hos Kristus som grep henne och vad hon fått mottaga i Kristus. Jag skall låta några nykristna komma till tals på den punkten.

2. Den ovannämnde Kōse Oikawa mötte döden gång efter gång först i sin egen familj och sedan när han som buddhistpräst ständigt fick läsa själamässor. Den frågan trängde sig på honom: «Vad är en människa i själva verket?» Under sitt sökande efter ett svar mötte han ordet «Människans längtan efter att förstå sitt eget väsen är samma fenomen som att alla människor lida av hemlängtan, och denna kan inte stillas med mindre människan kommer tillbaka till sitt barndomshem.» Detta blev temat för Oikawa's sökande. «Var är vårt verkliga hem, från

vilket vi en gång ha kommit och dit vi måste hitta vägen tillbaka, om vi skall få ro i själen?»

Som kristen kan han giva svaret: Hemmet är Gud, Guds rike. Så länge Adam och Eva var i Guds närhet och under hans ledning, var de saliga. Men när de bröt i olydnad mot Gud och måste lämna paradiset, blottades deras «jag» på innehåll, det blev ett jag utan liv. Detta är hela människosläktets historia. Utöver hela vår jord söker människor finna vägen tillbaka till Gud. Även i buddhistiska skrifter hör man suckandet i syndakänsla, vilket hänger samman med att man är utestängd från paradiset, skild från Gud. Hör ett ord som detta: «Jag är sjuk, därför att allt levande är sjukt.»

Man söker på olika vägar att finna tillbaka, att «återvinna sitt ursprungliga ansikte», men alltid genom egna ansträngningar, meditation, läsandet av mässor, hållandet av buden. Dock når man inte fram.

Själv hade Oikawa nu kommit fram. Kristus hade gripit in och dragit upp honom ur synden. Han hade på korset sonat hans synd. «För hans skull kan jag åter få gemenskap med Gud», säger han och fortsätter: «Nu har jag genom Andens ledning fått det fasta hoppet att steg för steg få nalkas det sanna hemmet. Den verkliga frid, det hopp som jag i mer än tio år oavbrutet sökt, medan jag satt i klostret och läste mässor under heta dagar eller i tidiga morgnar, då snöstormen rasade, men som jag aldrig fann, den friden omsluter nu min själ. Nu finnes ingen tvekan, intet famlande.»

Samma glädje i vissheten om *en personlig Gud, som leder oss och hjälper oss att förverkliga vår bestämmelse*, lyser fram hos den kinesiske Ch'en Tao Min, nu präst inne i Kina. Han påminner om den buddhistiska synen på tillvaron som en plats fylld av lidande, vilket människor samlat ihop åt sig genom sina gärningar. Den som vill bli fri från lidandet, måste helt bryta med världen, bosätta sig på någon enslig plats, avstå från hemliv och genom meditation, studier och späkning söka nå fram till nirvanas stillhet. Kristendomen har en helt annan syn på världen, som betraktas som god, ett verk av Gud. «Min Faders

trädgård», kallar han den ibland. Alla människor på jorden utgöra en stor familj under ledning av en himmelsk Fader, som låter allting få tjäna hans barn till godo. Den kraft som håller samman hela tillvaron, är hans outtömliga kärlek, denna kärlek som fått sitt underbaraste uttryck däri att Fadern själv tagit på sig lidande för att skapa en framtid för sina barn. Om vi riktigt finge upp ögonen för denna kärlek, skulle vi sträcka oss uppåt, älska varandra och innerligt förenas till en familj i fred och glädje.

Kinesiske munken Ma Tao Miao hade legat i lungtuberkulos i ett kloster, men ingen hade brytt sig om honom. Och ingen gud hade han att bedja till. Då han en tid fått vård på vårt institut Tao Fong Shan och blivit så mycket bättre att han kunde deltaga i andakter och bibeltimmar, sade han: «Nu förstår jag, varför Ni visar mig så mycken godhet. Ni tror på en Fader i himmelen, och då blir man glad och vill göra andra glada. Nu vill också jag tro på honom.» I sitt sista brev, då krafterna höll på att avtaga, skrev han till mig: «Jag vill glädja dig med att tala om att jag är trygg och glad, ty jag vet att *Gud är min Fader*, som vårdar sig om alla sina lidande barn.»

3. Ryoon Kamegai föddes i ett japanskt buddhisttempel, som i aderton generationer, ända sedan 1500-talet betjänats av hans förfäder, son efter far. Då fadern dog, måste Ryoon taga vid i templet. Men han orkade icke länge. Efter en hård kamp bröt han med buddhismen och blev kristen. Vad var det som drev honom till detta steg? Jag tycker mig i hans självbiografi finna två skäl.

Jesu kärlek, uppenbarad på korset, är ett historiskt faktum. Han hade vuxit upp i tron på Amida Buddha, som sades ha avlagt det stora löftet att ej ingå i nirvana, förrän han löst allt levande ur lidandets kretslopp. Han betecknade denna lära som «ett klart skinande ljus», det skönaste i buddhismen. Men under hans studieår i Tokyo blev det så småningom klart för honom, att de ledande buddhistiska tänkarna själva betecknade Amida

och hans paradiset blott som en skön dikt, fabricerad av människors önsketänkande. Amida-läran är en anpassning av buddhismen för sådana människor som inte orka gå den egentliga vägen, självträningens väg. Men den som fått modern bildning, kan inte nöja sig med en anpassad religion, en dikt, som man med ansträngning skall försöka tro på, under ständigt inre tvivel. Kristendomen däremot är icke en anpassning för mindre utvecklade människor, utan ett klart och rättframt meddelande av *fakta*. Jesus har dött på korset för vår synd. Jesus har kommit ned till oss och delat människors liv ända därefter att han ätit som vi och klätt sig i mänsklig dräkt och upplevt all vår nöd och smärta. «Han överträffar 100 millioner buddhaer och är oändligt mer pålitlig än det 'Rena Landet'», slutar han.

4. Det andra skälet för Kamegai's tro på Kristus, är att han i Kristus finner *trons levande verklighet*. I likhet med många andra hade han känt, att den japanska buddhismen saknar liv, den sysslar endast med döda riter. Eller, när den är som bäst, är den en lära, som människan själv skall försöka följa, men den skänker icke kraften att arbeta sig fram till målet. Det hände, att Kamegai hos kristna människor mötte något annat, ett liv som han själv icke ägde. Det kunde komma i dagen t. ex. i en personlig hjärtebön, som rörde både trons trygghet i Guds gemenskap och trons villighet att gå in i andras nöd och söka hjälpa dem.

Han mötte samma trons liv i de kristna skrifterna, främst hos Paulus, som kan säga så starka ord som detta: «Nu lever icke längre jag, utan Kristus lever i mig», och som är oavbrutet på resor, driven av Kristi kärlek att draga alla till sig. Men han mötte tron också hos Augustinus, Luther, John Bunyan. Om «Kristens räsa» seger han: «Det var alldeles som om Gud låtit honom tala så för min skull. Varför finns inte i buddhismen en sådan underbar bok om tron?»

Jag skall inte följa Kamegai's andliga utveckling men jag vill citera ett ord, som ger uttryck för vad han fann, när han själv hade kommit fram till Kristus: «Ju mer jag lär känna Kristus,

desto mer förnimmer jag, att jag rör vid en djup outtömlig källa, ur vilken det verkliga livet och kraften väljer fram. Här har jag för första gång funnit den väg, på vilken jag kan bli *verkligt levande*». Och han tillägger, att han förut länge hoppats få en livsuppgift, åt vilken han skulle kunna ge hela sin kraft, hela sitt hjärta. Nu hade detta skett. «Nu först vet jag Guds mening med mitt liv. Jag skall förkunna evangelium och ge hela mitt liv åt arbetet att utbreda Guds rike».

5. Om vi lyssnar till japanen Zentai Ohori, möter vi åter längtan efter liv, men här i betydelsen av *liv efter döden, uppståndelse från de döda*.

Han gick i kloster efter sista världskrigets hemska upplevelser av massdöd och Hiroshima-tragedien. Djupast i hans andliga sökande låg längtan efter evigt liv. Vad hade buddhismen att säga om den möjligheten? Han fann, att buddhismen nämner ordet evigt liv, men icke tillåter människan att begära evigt liv som individ, som personlighet. Livet går från inkarnation till inkarnation och tager ständigt ny gestalt. Endast en idé har evigt liv. Han höll detta för sant och försökte kväva sin längtan och vänja sig vid tanken på en ständig förvandling. Men hur kommer det sig, att alla människor längta efter evigt liv? Är det inte rent av så, att endast den som bär denna okuvliga längtan, är människa?

Då han inte i buddhismen fann, vad han sökte, vände han sig till naturvetenskapen, som dock inte heller vågar räkna med ett personligt liv efter döden. Till slut grep han till kristendomen och begynte studera det Nya Testamentet. En dag stötte han på uttrycket «de dödas uppståndelse». Det var underbart! Men han var så inne i buddhistiska tankevanor, att han inte vågade hålla denna verklighet för sann. Så småningom mognade han dock till tro. «Gud är tillvarons yttersta grund, det är Han som oavbrutet skapar och uppehåller världen. Han härskar över de naturlagar, som Han själv ordnat. Han kan göra under, och Han vill icke låta människors själar förintas utan skall på den yttersta dagen förvandla hela tillvaron, låta de dödas upp-

ståndelse bli en verklighet och skänka evigt liv.» Nu är han döpt och bereder sig vid ett teologiskt seminarium att föra evangelium vidare till andra. «Ty», säger han, «uppståndelse och evigt liv vill Gud giva icke blott åt dem som nu äro Kristi lärjungar, utan åt alla som komma till tro, även dem som ännu tillhöra andra religioner.» «Kroppens uppståndelse, vilken djup, underbar sanning!»

6. Det kanske är onödigt att foga till en sista punkt, då den berör något som är med i alla de tidigare punkterna, men jag nämner den dock. I kristendomen möter evangelium om *frälsning och försoning*.

Buddhismen giver människan en lära, som hon får försöka efterleva genom att spänna sin vilja och hålla ut i självträning. Kristendomen visar hän till en frälsare, som griper in aktivt i människans liv, rycker henne loss ur det ondas våld och flyttar henne in i Guds rike.

Somliga av dessa f.d. buddhister ha särskilt gripits av sanningen att det var Gud själv som lät sig fästas vid korset, lät sitt blod rinna och i oändlig, oföränderlig kärlek arbetade på att frälsa oss. Andra betona särskilt Jesu försoningsgärning. Köse Oikawa skriver: «Vilka djupsinniga läror om försoning nu må finnas, så äger buddhismen icke detta: 'Ett kors färgat av försonarens blod'. Där detta icke finns, där finns intet All teologi och alla predikningar ha kommit till för att vittna om detta kors. Skulle ordet om korset saknas i någon teologi eller någon predikan, så är det icke längre kristendom utan något annat. Tag bort evangelium om korset ur bibelns sextiosex böcker, så äro de lika värdelösa som en nolla.»

Han tillägger: «Om Shinran och Dōgen (grundare av det Rena Landets sekt i Japan) hade fått tillfälle att höra detta evangelium om Kristus, så tror jag, att de för visso skulle ha tillsammans fallit ned i tillbedjan framför det heliga altaret, i bävan och fröjd. De skulle ha kastat bort de 11.970 skrifterna i Tripitaka liksom alla bilder av buddhaer och bodhisattvaer och klippt sönder sina radband.»

De självvittnesbörd som jag har återgivit, visa att det inte är bara ytliga nyttighetsskäl som förmått människor i Östern att lämna sin gamla tro och vända sig till kristendommen. För mig ha dessa vittnesbörd sin stora betydelse däri, att de låta oss utländska missionärer få känna, vad som rör sig i de religiösa japanernas och kinesernas inre. Detta kan bli oss till hjälp att tala och predika så, att ordet kan nå in i deras hjärtan och möta just deras nöd och längtan.